

Strategiplan for utvikling og omstilling 2011-2014

Berlevåg kommune

Hovedmål

I perioden 2011-2014 skal Berlevåg kommune ha en positiv befolkningsutvikling og stabilisering og utvikling i næringslivet gjennom vekst og rekruttering.

I perioden på 4 år ønsker vi å se 20 nye arbeidsplasser og nødvendig boligutvikling for innflyttere og unge i kommunen.

Dette vil gi økt jobbgrunnlag og økt optimisme blant unge og voksne som bor eller ønsker å bosette seg i kommunen og gi Berlevåg et styrket omdømme.

Innholdsfortegnelse:	2
Organisering og mandat	3
1. Innledning	5
2. Rammer	5
3. Tidsperspektiv	5
4. Hvordan kan utviklingsstrategien nedfelles?	6
5. Hvilke faktorer påvirker en framtidig utvikling	6
Hvordan oppnå utvikling og bolyst?	8
Omdømme	8
Aktiviteter og friskliv	9
Utdanning og rekruttering til næringslivet	9
6. Satsingsområder for utviklingsarbeidet	10
7. Konklusjoner utvikling og satsingsområder	11
Vedlegg 1, SWOT – ANALYSE	12
Vedlegg 2, Forstudie SMB-utvikling / Krav til søknader	13
Vedlegg 3, Handlingsplan for omdømmearbeidet	14

Organisering og mandat

Innovasjon Norge har etter vært betydelig erfaring med omstillingsarbeid, og anbefaler i lys av dette en tredeling av roller og ansvar i omstillingsorganisasjonen, og disse er;

- Prosjekteier – Berlevåg kommune v/ Karsten Schancke
- Prosjektledelse – Liz Rekve
- Prosjektorganisasjon – Utviklingsstyret

Prosjektorganisasjon

Gjennomføringen av utviklings-/omstillingsarbeidet i Berlevåg organiseres som et prosjekt, med et prosjektstyre (utviklingsstyret) som er utnevnt av kommunestyret. Utviklingsstyret fungerer som støttespiller og rådgiver til prosjektansvarlig og prosjektleder.

Berlevågs utviklingsstyre utgjør følgende personer:

- Ann Guttormsen Sjøreng
- Roy Tore Andersen
- Åse Winsents
- Janne Andreassen
- Karsten Schancke (leder)

Liz Rekve er prosjektleder for omstillingsprogrammet og sekretær for styret.

I tillegg har Innovasjon Norge, Finnmark Fylkeskommune og Berlevåg kommune anledning til å stille med observatører i styremøtene.

Prosjekteier

Berlevåg kommune er formelt eier av omstillingsprogrammet basert på tildelingen fra Finnmark fylkeskommune. Kommunen opptretr således som den juridisk bindende parten med kommunestyret som øverste organ. Kommunestyret oppnevner en prosjektansvarlig (PA) som i det daglige opptretr på vegne av kommunen i omstillingsorganisasjonen.

Prosjektledelse (PA og PL)

Omstillingsprogrammet gjennomføres i tråd med prosjektlederprosessen (PLP), som er utviklet av Innovasjon Norge. Innenfor dette konseptet er det prosjektansvarlig (PA) som utnevner prosjektleder (PL) og som deltar i utnevningen av omstillingsstyret. I tillegg fungerer ofte prosjektansvarlig som leder for omstillingsstyret.

Berlevåg kommune har som følge av omstillingsprogrammet besluttet å ansette en prosjektleder i et fireårig engasjement for å sikre nødvendig kompetanse og ressurser i oppfølgingen av omstillingsarbeidet. Prosjektansvarlig og prosjektleder vil i det daglige samarbeide tett for å sikre kvalitet i omstillingsarbeidet.

Prosjektledelsen i omstillingsprogrammet utgjør følgende personer:

- Prosjektansvarlig: Karsten Schancke
- Prosjektleder: Liz Rekve

Ansvarsområder prosjektansvarlig, PA;

- Overordnet ansvar for fremdrift og resultater

- PA tar beslutninger knyttet til beslutningspunkter, samt har overordnet økonomisk ansvar,
- PA har ansvar for at prosjektplanen er i overensstemmelse med prosjektets mål

Ansvarsområder prosjektleder, PL;

- Daglig leder av programmets arbeid, sekretær for utviklingsstyret
- Ansvar for fremdrift og resultater
- Ansvar for forvaltningen av omstillingsmidlene
- Rapporterer til eier/PA om økonomi, fremdrift og resultater som er nedfelt i strategi- og handlingsplaner
- Behandle søknader og annet som skal fremmes for utviklingsstyret
- Ha løpende kontakt og god dialog med næringslivet
- Veilede prosjektledere og andre som har roller i programmet i forbindelse med underliggende prosjekter
- Sikre oppfølging av vedtak og retningslinjer fra utviklingsstyret
- Koordinere utviklings- og omstillingsaktiviteter med underliggende prosjekter

1. Innledning

Stedsutvikling /utvikling/omstilling (vi velger å bruke begrepet utvikling) tar utgangspunkt i våre fysiske omgivelser her i Berlevåg og de forutsetninger Berlevåg har for utvikling med utgangspunkt i nåværende forutsetninger og framtidige muligheter. Med vekt på rekruttering, mobilisering og bred folkelig deltakelse i utvikling og vekst i Berlevåg kan de neste årene bli spennende. Sammen med omdømmearbeidet og jobben for å framsnakke Berlevåg skal vi kunne gå flere skritt videre med å øke folketall og utvikle næringslivet i kommunen og også stimulere til økt tilflytting og næringsetableringer.

Erfaringer viser at de kommunene som klarer å ha et helhetlig lokalsamfunnsperspektiv på sitt utviklingsarbeid og koble utvikling av de fysiske omgivelsene med næringsutvikling, kultur, helse, sosialt miljø mm, oppnår positive synergier og dermed også ofte bedre resultater. Gjennom utviklingsarbeidet mobiliserer vi nå kommunen, innbyggerne og næringslivet i Berlevåg til et felles løft for eget lokalsamfunn. Erfaringer viser at slikt samarbeid styrker folks tilhørighet til stedet, lagånden og det sosiale nettverket. Samtidig øker gjerne stoltheten over eget sted – noe som igjen kan bidra til å gi Berlevåg et mer positivt omdømme.

2. Rammer

Utviklingsorganisasjonen nedsatt av Berlevåg kommune har forpliktet seg til å utøve sine verv etter de overordnede omstillingsrammer som er gitt av departementet. Ved tildeling av roller og oppgaver i omstillingsarbeidet har kommunen lagt til grunn prinsippene til KRD for utvikling og nyskaping (j.fr tilsagnsbrev nr.: 2009 - 55). Programmet går over 4 år (2009-2012), og organiseres etter prinsippene i Innovasjon Norges Prosjektlederprosess (PLP).

Strategiplan og handlingsprogram

Prosjekteiers viktigste styringsdokumenter består av en fireårig strategiplan (denne plan), som definerer hovedretninger i utviklingsarbeidet. I tillegg skal utarbeides årlige handlingsplaner som gir nærmere innsikt i hvordan utviklingsstyret skal prioritere i forhold til innsatsområder, økonomi og liknende fra ett år til det neste.

3. Tidsperspektiv

Strategiplanen for omstillingsarbeidet gjelder i utgangspunktet for den perioden Berlevåg kommune er gitt status som utviklings- og nyskapingkommune 2009-2012. Berlevåg kommune har imidlertid brukt noe tid for å komme i gang med dette arbeidet, og har således fått gehør fra Finnmark fylkeskommune til å forlenge perioden tilsvarende tiden som er brukt i oppstartsfasen. Dette innebærer en programperiode som strekker seg til utgangen av 2014.

Utviklingsstyrets oppgave er blant annet behandling av saker / søknader som faller innenfor rammene til Innovasjon Norge og kommunens omstillingsmidler (se vedlegg 2). Dette betyr at utviklingsstyret har vedtaksmyndighet i omstillingsarbeidet. Videre har utviklingsstyret ansvaret for;

- Alle faser av omstillingen, dvs. – strategi, planverk, tiltak og gjennomføring
- Fatte vedtak i saker om bevilgning fra omstillingsmidlene
- Gi råd til prosjekteier / prosjektansvarlig (PA)
- Gi aktiv støtte til prosjektleder (Liz Rekve) i hennes arbeid
- Fungere som bindeledd mellom lokale og regionale/sentrale aktører

- Aktivt å kommunisere arbeidet styret gjør i forbindelse igangsettelse av prosjekter og liknende.

4. Hvordan kan utviklingsstrategien nedfelles?

Berlevåg kommunes omstillingsstatus innebærer at kommunen over en tidsbegrenset periode på 4 år tilføres en ekstraordinær innsats i form av ekstern rådgivning og økonomiske ressurser for å styrke lokalsamfunnsutviklingen. Omstillingsmidlene skal således benyttes som et supplement til ordinære virkemidler. Bare når ordinære virkemidler nyttes fullt ut, kan omstillingsmidlene gi maksimal effekt. Omstillingsmidlene skal primært nyttes til utviklingsprosjekter i en tidlig fase, og med formål å avklare potensialet til det enkelte utviklingsprosjekt. Både bedriftsrettede og tilretteleggende prosjekter kan finansieres gjennom programmet. Infrastrukturelle og andre samfunnsrelaterte prosjekter kan finansieres dersom de er av stor betydning i næringspolitisk sammenheng.

Eksempler på hva midlene kan benyttes til er:

- Kompetanseutvikling
- Nyetableringer / utvikling av eksisterende virksomheter
- Nettverksbygging / Samarbeidsprosjekter mellom næringsdrivende
- Omdømmebygging / bygdeutviklingsprosjekter
- Administrasjon av omstillingsorganisasjonen
- Mobilisering / tiltaksarbeid
- Rekruttering
- Kulturnæringssetting

5. Hvilke faktorer påvirker en framtidig utvikling?

Representanter for næringslivet har sammen med kommunen utarbeidet en SWOT – analyse for Berlevåg-samfunnet som tar for seg STYRKER, SVAKHETER, TRUSLER OG MULIGHETER (vedlegg 1)

Befolkningsutvikling

Berlevåg kommune har over mange år opplevd en negativ befolkningsutvikling. I perioden fra 1980 og frem til 2010 er befolkningen redusert med 633 innbyggere, hvorav 17 av disse er mistet i løpet av det siste året. Berlevåg står i fare for innen kort tid å oppleve at kommunens innbyggertall beveger seg under 1000 mennesker. Og i følge statistisk sentralbyrå (SSB) sine fremskrivninger av befolkningsutviklingen, har Berlevåg kommune i 2030 et innbyggertall på ca. 760 mennesker.

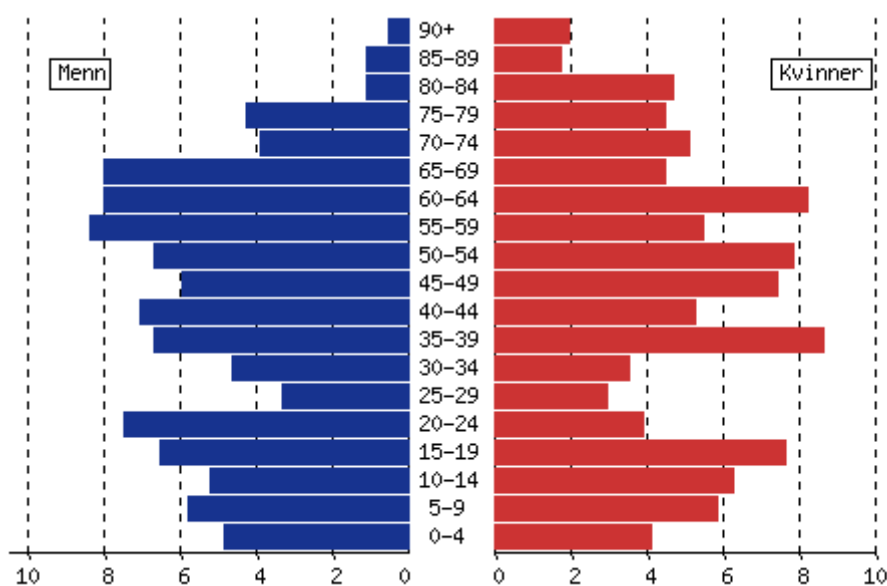
Befolkningsutvikling 1960 - 2010

ÅR	1960	1970	1980	1990	2000	2009	2010
INNBYGGERE	1 804	1 820	1 677	1 367	1 236	1 061	1 044

For lokalt næringsliv er denne utviklingen svært uheldig, blant annet fordi bedriftene i stor grad har sitt marked innenfor kommunens grenser. Og når vi vet at privat næringsliv utgjør bærebjelken for bosetting og tilgang på arbeidsplasser i kommunen, forstår vi at den store utfordringen er å sikre et fortsatt lønnsomt lokalt næringsliv i fremtiden.

Berlevåg kommune er i tillegg inne i en utvikling som er uheldig for alderssammensetningen. Vi opplever betydelig mangel av mennesker som befinner seg i etableringsfasen, kanskje som følge av manglende videregående skoletilbud og for få interessante arbeidsplasser. Aldersgruppen mellom 20-35 år befinner seg på ca 4 prosent eller mindre for kvinner og 6 prosent eller mindre for menn. Når vi vet at denne gruppen er svært viktig mht å erstatte eldre mennesker som går ut av arbeidslivet, og som dessuten representerer en stor andel av gründerne, har vi en stor utfordring i å skape og synliggjøre spennende bo- og arbeidsforhold for flere unge voksne.

Befolkningen etter kjønn og alder. 1.1. 2010. Prosent

Kombinert med at vi ønsker flere mennesker til Berlevåg som befinner seg i etableringsfasen, er situasjonen at den eldre andelen av befolkningen relativt sett vokser kraftig. Dette skyldes at folk lever lengre og at den yngre andelen (18-35 år) av befolkningen flytter fra kommunen, samtidig som den delen som fødes inn i samfunnet har gått ned. Dette er en utvikling vi også opplever på nasjonalt nivå.

Fokuserer vi eksempelvis på Berlevågs viktigste næring - fiskerinæringen, viser de siste års utvikling at flere fiskere når pensjonsalderen, mens påfyllen av yngre krefter til næringen er for svakt. Dette betyr at antallet båter og kvoter i kommunen reduseres, og tilførselen av råstoff til fiskeindustrien reduseres tilsvarende. Lønnsomheten og markedsgrunnlaget skrumper inn, og fører til en ond sirkel på flere nivå i næringskjeden lokalt.

Vi ønsker også at næringslivet som ledd i Berlevågs utviklingsarbeid skal gripe muligheten til å utvikle og produsere nye produkter, og dermed bidra til lokal verdiskaping og arbeidsplassutvikling. Næringslivet kan blant annet delta aktivt i den fysiske opprustningen av stedet, både på egen grunn og i gjennomføringen av fellestiltak som miljøgate og uterom. Vakre og velholdte steder virker tiltrekkende på besøkende og kan skape økt grunnlag for reiseliv, handel og annen aktivitet.

Hvordan oppnå utvikling og bolyst?

Berlevågingers forhold til stedet er viktig. Våre egne opplevelser og erfaringer betyr mye for vårt sosiale liv, vår oppfatning av stedet og hvordan vi bruker det. Skal man lykkes med å skape et attraktivt sted, er det derfor viktig at innbyggere, foreninger, næringsliv og lokale ildsjeler inviteres til et samarbeid – med rom for kreativitet, skaperkraft og engasjement for alle. Å delta i utviklingen av eget lokalsamfunn kan gi et mer inkluderende samfunnsliv, bedre det sosiale miljøet på stedet og styrke folks stolthet og tro på fremtiden.

Arbeidsplasser har tradisjonelt blitt ansett som den viktigste faktor for å forklare folks flyttemønstre. I de senere årene har vi imidlertid sett at det i mindre grad enn før er tilstrekkelig at et sted kan tilby arbeidsplasser. Nå er betydningen av stedenes og byenes attraksjonskraft blitt langt viktigere. Folk ønsker å bo på steder der det er et godt sosialt miljø, trivelig og trygt, gode fysiske omgivelser, et variert kultur- og fritidstilbud og et godt kommunalt service- og tjenestetilbud.

”Skal vi få til en positiv utvikling innenfor næringslivet, er vi avhengige av at også bolysten er tilstede. Bolystdimensjonen betyr mer og mer i forhold til å skape arbeidsplasser”
(Torbjørn Wekre, Steinkjer Næringssselskap, fra sluttrapporten til Tettstedsprogrammet)

Gjennom utviklingsarbeidet forsøker vi også å skape optimisme og stolthet blant Berlevågs innbyggere og næringsliv som kan bidra til økt investeringsvilje.

Omdømme

Parallelt med omstillingsprogrammet vil kommunen arbeide målbevisst for å styrke Berlevågs omdømme. Å skape et positivt bilde av Berlevåg vil også være viktig for å sikre en positiv utvikling i årene fremover. Profilerings - og omdømmeprogrammet ønsker på den ene siden at alle berlevåginger i fellesskap skal definere og synliggjøre de positive kvalitetene vi har i kommunen. I tillegg ønsker vi at alle berlevåginger skal bli mer bevisst på og stolt av og fortelle andre hvorfor det er så godt å bo i Berlevåg. Gjennom en positiv tilhørighets- og fellesskapsbygging skaper vi et bedre Berlevåg. Dette igjen kan påvirke folks inntrykk av og ønske om å flytte til og/eller besøke Berlevåg. Dette arbeidet vil ledes av utviklingsenheten og koordineres med øvrige aktiviteter som gjennomføres i regi av omstillingsarbeidet (Omdømmestrategi 2011 – vedlegg 3).

Næringslivets tilskudd til idrettslag og kulturaktiviteter i Berlevåg bidrar til at det lokale kultur- og fritidstilbudet kan utvikle seg og bli attraktivt. Dette kan gjøre det lettere for Berlevåg å rekruttere og holde på arbeidskraft i konkurranse med andre steder og bedrifter, samtidig som fritidstilbudet generelt blir bedre for alle som bor på stedet.

Utviklingsarbeidet blir en viktig strategi for å øke folks trivsel og trygghet i hverdagen, og for å stimulere til økt tilflytting og næringsetableringer. Folk ønsker å bo på attraktive steder med et godt sosialt miljø, et godt boligtilbud, en levende handel, et mangfoldig kultur- og fritidstilbud og gode kommunale velferdstjenester.

Aktiviteter og friskliv

Oppbygging av tiltak i kommunene for aktiv deltagelse og et friskere og mer aktivt liv er i dag en viktig faktor for å forebygge overvekt, livsstilssykdommer og depresjoner. Gjennom å sikre aktivitet i større del av kommunens befolkning og gi de riktige målgrupper kunnskap om livsstil og helse, ernæring og daglige fysiske aktiviteter tror vi at kommunen kan se redusert bruk av dyre helsetjenester, økt bolyst og arbeidsdeltagelse, samt økt livsglede. Utvikling i Berlevåg vil derfor også ha fokus på Berlevågingers livslyst og deltagelse i eget samfunn.

Utdanning og rekruttering til næringsliv

Næringslivet er avhengig av langsiktige og forutsigbare rammevilkår for sin virksomhet.

Utviklingsstrategien for Berlevåg må derfor legge langsiktige mål og rammer for utvikling og bidra til å skape en slik forutsigbarhet. Rekruttering til arbeidslivet og aktivt samarbeid med utdanningsinstitusjoner med relevant utdanningstilbud må derfor være en del av næringslivets strategi.

6. Satsingsområder for utviklingsarbeidet

I følge Innovasjon Norges erfaringer med omstillingsarbeid, kjennetegner vellykkede omstillingskommuner blant annet av evnen til å prioritere noen satsingsområder. I Berlevåg kommune er følgende områder valgt ut:

- I. Fiskerinæringen – omfatter landbasert industri og fiskeriflåten.
- II. Leverandørindustri – omfatter entreprenører og bedrifter som leverer egenproduserte produkter og tjenester
- III. Reiseliv og kultur

I løpet av januar 2011 har vi hatt dialogmøter med disse grupperingene for å kartlegge grupperingenes prioriteringer for de neste 4 år.

I. Fiskerinæring

Resultatmål: *Øke aktivitetsnivået gjennom å motivere til helårig fiske og et styrket råstoffgrunnlag for lokal fiskeindustri. Gjennom næringens egen rekrutteringsstrategi og i samarbeid med kommunen kan fiskerinæringen få en utvikling. Dette skal bidra til å etablere 10 nye helårige arbeidsplasser.*

Delmål som innarbeides i en årlig handlingsplan over 4 år:

- Etablere en bransjegruppe for fiskerinæringen (underlagt Kraftforum Berlevåg AS) for å styrke intern koordinering og samarbeid seg imellom og mot kommunen,
- Etablere et investerings- og forretningsførerselskap for kystfiskeflåten
- Økt nyrekruttering til flåte og industri
- Øke videreforedlingsgrad i lokal fiskeindustri
- Øke utnyttelsen av biprodukter
- Styrke infrastruktur (servicenivå) i Berlevåg havn,
- Etablere strategiplan for å sikre langsiktighet i oppfølging og utvikling av Berlevåg havn

II. Leverandørindustri

Resultatmål: *Øke den formelle kompetansen i leverandørindustrien gjennom egen organisering og Kraftforums tilbud om kompetanseheving og nettverksdanning. Gjennom Kraftforums rekrutteringsstrategi og i samarbeid med kommunen kan leverandørindustrien kunne tilby de tjenester og varer som kommunen trenger for å kunne virke som samfunn. I denne oppgraderingen bør det kunne utvikles 5 nye helårige arbeidsplasser.*

Delmål som innarbeides i en årlig handlingsplan over 4 år:

- Økt aktivitet i leverandørindustrien, blant annet gjennom flere oppdrag for fiskerinæring og som følge av utbygging av vindkraft i kommunen.
- Økt nyrekruttering av kompetent arbeidskraft til leverandørindustrien,
- Økt bredde i leverandørindustri, blant annet gjennom å legge til rette for etablering av virksomheter som elektriker, rørlegger, snekker og liknende.
- Tilrettelegging for kompetansehevingstiltak for nåværende industri.

III. Reiseliv og kultur

Resultatmål: *Sikre videreutvikling av eksisterende reiselivsvirksomheter, og utvikle reiselivsnæringen i samarbeid med Motvind. Arbeide for økt kulturbasert opplevelsesturisme til Berlevåg deriblant å legge til rette for lag og foreningers arbeid. I tillegg å legge til rette for Sangkrafts virke som næringsaktør og kulturformidler. Dette skal bidra til 5 nye arbeidsplasser innen reiseliv og kultursektor.*

Delmål som innarbeides i en årlig handlingsplan over 4 år:

- Etablere styrket samarbeid mellom reiseliv og kulturliv
- Etablere en styrket og koordinert markedsføring av reiseliv og kulturbaserte opplevelser i Berlevåg og Kongsfjord
- Økt fokus på kompetanseheving for reiseliv og kultur.
- Tilrettelegge for nyetableringer innen kulturnæring og reiseliv,
- Sikre driftsmidler for permanent rekruttering av salgs- og markedsagent for reiseliv og kulturliv

7. Konklusjoner utvikling og satsingsområder

Et næringsliv i utvikling og et samfunn som vokser er avhengig av mange faktorer. Spesielt vil strategien legge vekt på samarbeid mellom næring og utvikling av egen næring som særst viktig for å kunne utrette noe på både kort og lang tid.

Utviklings-/omstillingsprogrammets grad av suksess i Berlevåg avhenger av en rekke andre viktige faktorer er vi i større eller mindre grad har evne og mulighet til å kontrollere. Er vi imidlertid oppmerksomme på faktorer vi kan påvirke, er en bedre rustet til å ta enkelte grep som kan bidra til å minimalisere virkningene av slike faktorer.

Befolkningsutvikling – en fortsatt negativ befolkningsutvikling kan medføre en nedgang i totalt antall sysselsatte også på tross av etablering av nye arbeidsplasser.

Forankring og forståelse – manglende forståelse av utviklingsarbeidet i næringsliv, på politisk arena, i kommunal administrasjon og i øvrig befolkning vil undergrave engasjement og framdrift samt kvele den positiviteten et slikt arbeid trenger.

Informasjon – manglende informasjon om tiltak, framdrift og resultater (lokalt og regionalt) vil fremmedgjøre omstillingsjobben.

Samarbeid og kommunikasjon – Næringsliv og kommune er avhengig av godt samarbeid og god kommunikasjon for å lykkes i dette arbeidet, og her vil Kraftforum kunne gjøre en viktig oppgave.

Ildsjele – alt vil til slutt stå på om vi har mennesker som vil ta tak i en ønsket utvikling. En kan ikke vedta å etablere et antall arbeidsplasser om en ikke har de menneskelige ressursene til å gjøre dette. Vi trenger noen som VIL!

Vedlegg 1 SWOT – analyse for Berlevåg-samfunnet STYRKER, SVAKHETER, TRUSLER OG MULIGHETER

Sterke sider

- Variert handelstilbud til privathusholdninger
- Oversiktlig lokalsamfunn
  - Bedriftene ligger tett, noe som gjør kommunikasjon dem imellom enkelt.
- Nærhet til fiskefelt
- God infrastruktur
  - Infrastruktur i form av transport: flyplass i kommunen, buss, hurtigrute. Internett via fiber
  - Full barnehagedekning, god skole,
  - Godt med arealer for både bolig og næringsvirksomhet
- Aktivt kulturliv med mange tilbud for både barn og voksne
- Lokalt eide suksessbedrifter
- Positiv kommuneorganisasjon
  - Aktiv bruk av næringsfondene
  - Tilbyr rådgivning ved nyetablering av bedrift

Svakheter

- Ensidig næringsliv (tilbud til næringslivet ikke godt)
  - Næringsdrivende må ut for å få tak i varer til sin aktivitet.
  - Mangler viktige servicefunksjoner som rørlegger, elektriker, service på IT
- Eierstruktur
  - Alderssammensetning blant bedriftsledere/-eiere
  - Konkurransen innenfor kolonial begrenses pga samme eier/kjede
  - Fiskeindustrien ikke lokalt eid?
- Lite fokus på rekruttering
  - Etter-/videreutdanning, kompetanseheving generelt
  - Liten vilje til å ta inn LOSA-elever
  - Mangel på lærlingplasser
- Markedsfokus: internt i kommunen
  - Handelseksport
  - Bygger ned kapasitet i forhold til folketall i kommunen
- Mangler møtearena.
  - Næringslivet er ikke organisert og mangler dialog.
- Infrastruktur
- Havnefokus mangler.

Trusler

- Fraflytting og arbeidsledighet
- Manglende rekruttering (forgubbing)
  - Alderssammensetning i bedriftene
- Fiskerilovgivning
  - Denne kan også være en styrke alt etter hvilken del av næringslivet som uttaler seg. Fiskeindustrien vil råfiskloven til livs, men fiskerne vil beholde den.
- Likegyldighet fra næringslivet
  - Manglende samfunnsansvar.
- Økonomi
  - Mangel på risikovillig og frisk kapital (fra lokalt næringsliv)

Muligheter

- Geografiske fortrinn
  - Fersk sjømat
  - Vind – vindkraft og bølgekraft
  - Mineraler
  - Arealer
  - Natur/reiselivsprodukt
- Rekruttering av arbeidskraft og kompetanse ved bruk av lokalt næringsliv
  - Gi lokal ungdom kjennskap til næringslivet i kommunen via LOSA-opplæring
- Kommunale virkemidler - Finansiering av etableringer
- Samarbeid
  - Næringslivet kan vinne på å samarbeide innenfor bransjer, på tvers av bransjer
  - Ta lærdom av hverandres erfaringer

Vedlegg 2

Forstudie SMB - utvikling

Berlevåg kommune har våren 2010 gjennomført en forstudie i SMB – utvikling blant lokalt næringsliv. Av totalt 23 virksomheter som var involvert / deltok i undersøkelsen, har konsulentfirma Noodt & Reiding anbefalt videreføring av 12 konkrete prosjektideer som har fremkommet under forstudiet.

Videre oppfølging av prosjektideene vil behandles nærmere i handlingsplan 2010-2011, men det vil være naturlig at omstillingsstyret ser nærmere på hvordan anbefalte prosjektideer kan videreføres / realiseres.

Krav til søknader - jfr Innovasjon Norge

Eierskap til forprosjekt – det kreves at minst én A-eier må være involvert. Med A-eier menes en eier som har åpenbar egeninteresse i å gjennomføre prosjektet samt at A-eier er den som skal være med i hovedprosjektet.

Krav til innhold i søknader:

Forstudie	Forprosjekt
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bakgrunn<ol style="list-style-type: none"> a. Hvem b. Hvorfor 2. Mål<ol style="list-style-type: none"> a. Hva skal gjøres 3. Beskrivelse av muligheter 4. Drøfting av alternativer<ol style="list-style-type: none"> a. Positive og negative sider 5. Begrunnet prioritering av alternativer<ol style="list-style-type: none"> a. Drøfting av lønnsomhet 6. Beskrivelse av veien videre<ol style="list-style-type: none"> a. Hvem b. Hva c. Hvordan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bakgrunn<ol style="list-style-type: none"> a. Hvem er vi og hva kan vi? b. Hvorfor<ol style="list-style-type: none"> i. Bakgrunn for ideen ii. Hvilken fase er vi i? iii. Hva skal vi gjøre? 2. Mål for forprosjektet<ol style="list-style-type: none"> a. Resultatmål = forretningsplan 3. Organisering<ol style="list-style-type: none"> a. Hvem deltar i prosjektet? b. Hvilke kvalifikasjoner kan hver enkelt bidra med? c. Beskrivelse av eierskap til prosjektet/ideen 4. Gjennomføring<ol style="list-style-type: none"> a. Hva skal gjøres når? 5. Risiko<ol style="list-style-type: none"> a. Avdekke risiko og beskrive tiltak 6. Fremdriftsplan 7. Økonomi<ol style="list-style-type: none"> a. Kalkyler b. Budsjett<ol style="list-style-type: none"> i. Driftsbudsjett ii. Likviditetsbudsjett iii. Investeringsbudsjett 8. Finansieringsplan 9. Referanser<ol style="list-style-type: none"> a. Andre samarbeidspartnere b. Vedlegg

Strategi - og handlingsplan omdømme Berlevåg 2011

(revidert 15.2.11)

Prosjektleder Berlevåg Kommune
Liz Rekve
E-post: liz.marie.rekve@berlevag.kommune.no

Innledning

Berlevåg står i en brytningsperiode, vi ser resultater av en langvarig nedgang i befolkning og dermed tap av ulike servicetilbud, fiskeri har vært igjennom en større omstilling og Berlevåg i likhet med de fleste kyst- og småsamfunn merker de globale makrotrender der storbyer og urbanitet, sammen med utdanningsmuligheter og gode jobber er mer og mer viktig for en yngre befolkning. I denne brytningen har Berlevåg kommune valgt å inngå i samarbeid med Innovasjon Norge og Finnmark Fylkeskommune for å finne veier videre for vårt lille samfunn. Omdømmearbeidet de neste årene må derfor sees i sammenheng med Strategiplan for omstilling 2011-2014 som skal leveres til kommunestyret i februar 2011.

Profilerings- og omdømmebygging

Å skape et positivt bilde av Berlevåg er svært viktig for å sikre en positiv utvikling i årene fremover.

Dette profilerings - og omdømmeprogrammet ønsker på den ene siden at alle berlevåginger i fellesskap skal definere og synliggjøre de positive kvalitetene vi har i kommunen. I tillegg ønsker vi at alle berlevåginger skal bli mer bevisst på og stolt av å fortelle andre hvorfor det er så godt å bo i Berlevåg. Gjennom en positiv tilhørighets- og fellesskapsbygging skaper vi et bedre Berlevåg. Dette igjen kan påvirke folks inntrykk av og ønske om å flytte til og/eller besøke Berlevåg.

Omdømmebegrepet

Omdømme oppstår i skjæringspunktet mellom forventninger og opplevelser, som skapes av Berlevågs løfte og levering til folk i Berlevåg og besøkende. Det er altså ikke bare hva som leveres, opplevelsen av Berlevåg, som avgjør omdømmet, men kanskje snarere hva som leveres i forhold til hva som ble lovet; altså de forventningene vi har til Berlevåg. Det er derfor viktig at vi har realistiske forventninger til hva Berlevåg kan "levere" de neste årene.

Omdømme handler også om holdninger, evalueringer av egenskaper og verdier som knyttes til vår kommune. Vi snakker altså om oppfattelsen av Berlevåg - og samsvaret med virkeligheten. Vi snakker om inntrykk noen har eller får av Berlevåg, altså i bunn og grunn ikke kunnskap, og de assosiasjoner og tanker man gjør seg når vi snakker om Berlevåg. Nettopp derfor er DU en viktig brikke i omdømmearbeidet og forstår at DU er med på å skape Berlevågs omdømme.

Hvorfor er godt omdømme viktig for Berlevåg?

- Det vil igjen kunne påvirke om man ønsker å flytte til kommunen
- Det betyr noe for fellesskapsfølelsen
- Det gjør det mer eller mindre attraktivt å investere i Berlevåg

Hva er viktig for omdømme

Enkelte forhold ser ut til å være viktigere enn andre for at folk skal få et godt/dårlig forhold til et samfunn og/eller ha lyst til å flytte dit:

- Gode jobbmuligheter - vekst i flere næringer
- Gode og konsekvente kommunale tilbud - mulighet for bolig og barnehage, kommunal vennlighet
- Nærhet til natur og frisk luft og fellesskap rundt natur
- Lite kriminalitet
- God infrastruktur
- Gode fritidstilbud
- Et lokalmiljø preget av toleranse, respekt og glede

Kan Berlevåg og berlevåginger levere?

JAAAAA! BERLEVÅG

”Jeg flytter gjerne til Berlevåg”. Mange, spesielt unge har tanker om Berlevåg som gjør at de ville kunne flytte hit. Man tenker at forandring fryder, miljøforandringer er bra, utfordringer er morsomt og ta et år utenfor storbyen er ikke utenkelig. Flott natur, nærhet til sjø og fjell er positivt, og de tenker det er heftig og vilt.

Mange har inntrykk av at på et sted som Berlevåg tar menneskene vare på hverandre, og at Berlevåg er et trygt og oversiktlig sted. Et lite samfunn med nærhet til det meste; der man har lite behov for å sette seg i bilen kan kalle storbymennesker til Berlevåg. At det er billig å bo, i tillegg fordeler som nedskrivning av studielån, billigere strøm og barnehage kan også gjøre at unge familier skal kunne tenke seg en Berlevågtilværelse. Vi må formidle dette!

Mange har inntrykk av at Berlevågingene er snille og positive, med godt folkelyne og god humor. Mange tenker at kulturlivet står sterkt her.

NEI HUFF BERLEVÅG....

Avsides med kaldt kystklima - uværsted, forblåst, forfallent, lite fremtid, lite å gjøre, - hvordan kommer man seg dit? hæ er det flyplass?

Mange har inntrykk av at det er alt for få muligheter til alt, med et begrenset jobbmarked, altfor lite tilbud med tanke på fritid, opplevelser og reise og altfor lite muligheter innen eksempelvis idrett og kultur. Noen tenker også at bygdedyret og janteloven rår og har en tanke om at Berlevåg har et lite sosialt miljø. Disse inntrykkene er det BARE vi som kan endre.

Under finner dere noen av de inntrykk folk har av Berlevåg - og utfordringer vi i fellesskap har i forhold til disse inntrykkene. Husk inntrykkene er basert på følelser, rykter osv - ikke nødvendigvis kunnskap!

Inntrykk 1:

Fiskerinæring i nedgang - sutring og sannhet

Berlevåg jobber i primærnæring (fiske, krabbe) og/eller med foredling av primærnæring (fisk, krabbe)

Det er negative tanker knyttet til fiskerinæring og utviklingen av denne, derfor også negative tanker knyttet til mulighetene i Berlevåg.

Kan fiskerinæringen ha skyld i noe av dette inntrykket?

Er vi tjent med at man snakker negativt om fiske og arbeidsforhold og livet rundt fisket?

Hva kan vi gjøre for å få rekruttering fra yngre fiskere?

Berlevåg er et sted med fåtall andre interessante jobber. Hvordan nytenke i jobbmarkedet?

Innovasjon, nye produkter, nye næringsveier.

Inntrykk 2:

Det er mørkt, kaldt og kjedelig

Berlevåg er kjedelig, lite sosial og det er lite kulturelt å drive med. Dette blir verre med tanken på at det er mørkt og kaldt. Hvis berlevåginger driver med noe, er det synging i kor med rimfrosta gamle gubber.

Sangerlivet må promoteres som en trend - her er det mye å hente (korslaget, korfilmer oa bereder grunnen for vår kulturtilhørighet).

I tillegg må resten av kulturlivet (billedkunst, skulptur mv) vises fram - gjerne i fellesskap med sangkorsmuligheten og annen musikk. Sommer i Berlevåg/Berlevågsdagene er flotte dager til å bygge opp omdømmet av Berlevåg. GO!Gednje var også et tiltak som viser Berlevåg fra andre sider enn sangkor.

http://www.finnmarken.no/lokale_nyheter/article5274877.ece

Cry out and shout 2012 - Sangkrafts gallionsarrangement som starter St. Hans 2012 blir på mange måter et event som kan løfte fram hele Berlevåg. Operakoret og hele Sangkrafts planlagte portefølje er jo således en flott blanding av kultur og næringsliv som må løftes fram. Berlevåg Reiselivs Forum (BRF) må også vise fram et Berlevåg som hverken er mørkt, kaldt eller kjedelig. Det vil si - det er jo mørkt og kaldt - men her finnes det også muligheter!

Vi vil tiltrekke oss blant annet ekstremværs/extremsports/extrem-opplevelsessugne mennesker som vil være delaktig i Nordlysmagien og vinterens utfordringer. Kite-VM 2011 blir som sådan en mulighet for å sette Berlevåg på ekstrem-kartet.

<http://www.kite.no/2011/01/10/vake-2011-er-godkjent-av-iska-som-wc-in-long-distance-snowkiting/>

For å få folk til å gi slipp på inntrykket av mørke, kulde og kjedelighet er vi jo også avhengig av at DU ikke henger i mørkets depresjoner og virkelig ser på Berlevåg som unik om vinteren og forteller det videre!

Inntrykk 3:

Mye friluftsliv og vakker natur, godt og trygt å vokse opp, lite kriminalitet.

Ja det er sant. Vi i Berlevåg benytter oss av naturen, lakseelva, vidda og annet. Her er sparken et stillegående og nostalgisk framkomstmiddel. Snøscooteren gir oss tilgang til vidda i vinterhalvåret og storm er en del av villskapen og heftigheten av å bo i Berlevåg. Vi vil gjerne vise frem et vilt, heftig og eksotisk fugleliv og en unik fauna. Ikke mange steder i verden er hav og vidde så nært koblet sammen.

Disse flotte, unike og eksotiske delene av Berlevåg må på bordet gang etter gang! Hvert avisoppslag om innesnødd Berlevåg uten tilgang til vei, Hurtigrute og fly er et slag for baugen. Hver gang vi klarer å fortelle at dette er villskapet vi ønsker å leve med, løfter vi Berlevåg opp!

Hva skal til for å forandre inntrykket til utenforstående?

Hvordan forbedrer man et dårlig rykte?

Omdømmebygging kommunen Berlevåg- kommunale tjenester

- plan, tiltak og skryteliste

Omdømmebygging næringslivet i Berlevåg - fiskeri, servicenæring, reiseliv, kommersielt kulturliv - plan, tiltak og skryteliste

Omdømmebygging kultur Berlevåg - kor, idrett - lag og frivillighet -

- plan, tiltak og skryteliste

Hva kan du gjøre?

Vær med å skape stolthet, tilhørighet, fellesskap og samarbeide i Berlevåg.

Vær en agent for positiv publisitet, framsnakking, skryting, optimisme og humør

Bruk facebooksidene dine, bloggen, Twitter, de felles sosiale mediene, til å fortelle om hvor BRA livet i Berlevåg er! Det kan være den berømmelige dråpen som skaper en stri levedyktig elv!

Omdømmetiltak 2011

Tilhørighet - Identitet - Stolthet

For å drive fram et Berlevåg vi skal være stolt av må vi løfte sammen. Vi må starte "Extreme makeover" Berlevåg. Byen må skinne - stolthet for eiendom og fellesarealer må til. Du må rydde opp og være vaktmester for egne prosjekter, og i tillegg delta i dugnad for fellesskapets renovering. Er du med på det? Ja, det vet vi - fellesskapet i lag og foreninger er sterkt - nå skal vi løfte i fellesskap for Berlevåg. Ikke tenk urealistiske store tanker - i det små endrer vi og overrasker.

Identitet til havn, molo, kulturløype, turstier, skihytta og verret er viktig. Vi må stå sammen for å vise Berlevåg som den spennende, aktive, vennlige og tolerante kommunen vi er. Vi må vise hverandre og skryte av det vi har gjort, vi må le med og skryte av hverandre. Alle små og store planer må på bordet. Slik kan vi finne ny inspirasjon og løfte Berlevåg. Misunnelse, baksnakking og "dissing" av folks ideer og tanker vil ikke gi fruktbare muligheter. Nå lar vi alle former for Jantelov ligge og finner fram Framsnakkingsbegrepet. Si fine ting om folk og ideer - de sier fine ting om deg!

Markedsføring, medier og omtale - VI MÅ HA EN PLAN!

Berlevåg som førstesideoppslag i landets aviser

Berlevåg Mannsangforening og filmen Heftig og Begeistret har siden starten av årtusenskiftet bidratt sterkt til at Berlevåg kommune én gang for alle ble satt på Norges- og verdenskartet. Effekten av filmen var formidabel, og fortsatt i dag opplever vi at filmen ligger friskt i minnet til folk over hele landet. Det er nå 10 år siden Heftig og Begeistret hadde premiere under filmfestivalen i Tromsø, og fra kommunens side ønsker vi nå å bidra til at Berlevåg igjen skal fremstå og markedsføres som et eksotisk og spennende sted med unike kvaliteter. Nå har Sangkraft allerede tatt over stafettpinnen... men vi vil ha mer!

Vi ønsker igjen å bli førstesideoppslag i landets aviser og i andre medier, slik at vi kan lokke til oss flere turister, flere innflyttere og flere bedriftsetablerere, men vi ønsker også små positive tiltak til hverdagsberlevåg - ting du kan våkne opp til en mandag og bli glad over. Hva skal det være? Nå begynner du å tenke - og da er vi i gang!

I arbeidet med å bestemme hvordan Berlevåg skal markedsføre seg i fremtiden, er Berlevåg kommune veldig interessert i bidrag fra alle miljøer og ressurspersoner i lokalsamfunnet, det være seg lag- og foreninger, næringsliv og øvrig befolkning.

Profil

Nye nettsider for kommunen er i slutfasen. Kommunen har også etablert samarbeid med TANK Design i Tromsø, et reklamebyrå som skal bidra til å utvikle en ny profil for Berlevåg.

Konkrete tiltak omdømme 2011

Omdømmestrategi 2011

Bevisstgjøring av Berlevågs befolkning.

Hefte deles ut til befolkningen.

Er det en sel eller er det en hund?

Barn: - tilhørighetsprosjekt.

Navnekonkurranse for havertene i havnen

Barnehagen og barnetrinn skole

Hvem er vi – Tilhørighet Berlevåg 2011

Ungdom: - tilhørighetsprosjekt.

Prosjekt med en stor 8x3 m board som skal vise hvem som bor i Berlevåg og som skal settes opp på torget

Kulturskolen trinn 5.-10

Grunnskolen trinn 5.-10

Berlevågprofilering 2011

Tank +

Reiselivsbrosjyre

Hvordan få grafiske prosjekter i havn på en uproblematisk måte? venter materiale

Extrem makeover Berlevåg – fase I

Oppussing, ”artifiction” og renovering av hus, bygninger og bysentrum.

Informasjons- og medieplan 2011

Hvordan, hva, hvem, hvor og når – brev har gått til alle lag og foreninger – vi venter tilbakemeldinger. Det utvikles en egen mediestrategi for Sangkraft og Cry out and shout.

Berlevåg i nyhetene 2011 - de gode nyhetene

Ukentlig slipper vi en nyhet fra Berlevåg. Finnmarken, Mitt Finnmark, kommunens nettside, andre nettsted, blogger, Facebooksider og Linken Radio får dette.

Hva skjer i Berlevåg. Informasjonstilknytning og årsplan lag og foreninger.

Medieinvitasjoner 2011.

Nettside på kommunen, og informasjonslekkasjer til avisene og Berlevag.com osv

De større hendelsene – fellesskap og omdømme

her venter vi flere innspill

Berlevågsrevyen 26. februar

Les Miss – Sangkraft 19. mars

Sommer i Berlevåg 20. – 24. juli

Kulturminnedagen 2011 11. september

Berlevågkonferansen 7. oktober